HAKA
Eesti Hariduse Kvaliteediagentuur

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Vana – Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli ehituse ja tsiviilrajatiste ning materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmade hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

2023

Sisukord

1. Sissejuhatus 3
2. Üldosa 5
3. Ehituse ja tsiviilrajatiste ning materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes 10
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus 10
3.2 Õppimine ja õpetamine 15
3.3 Õpetajad 26
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused ehituse ja tsiviilrajatiste ning materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmade osas 30

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab:

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel ja -vestlustel kogutud info. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Hindamisvaldkonnad on:

- **õppekavad ja õppekavaarendus,**
- **õppimine ja õpetamine,**
- **õpetajad.**

Hindamiskomisjon esitab hindamisaruandes hindamisvaldkondade kaupa kokkuvõtliku analüüsi õppekavarühma õppekavade kohta. Komisjon toob iga hindamisvaldkonna analüüsi tulemusena välja **järeldused**: tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamat kui nõuetele vastavus.
- **Parendusvaldkonnad** ja soovitused viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mittearvestamine on kooli otsustada. Soovitused arendusteks ei mõjuta lõppotsuse kujunemist.

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) kutsehariduse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavarühma kvaliteedi hindamine läbi:

- kuue (6) aasta pärast, kui õppekavarühmas toimuv õppetöö vastab kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele;
- kolme (3) aasta pärast, kui hindamisnõukogu hinnangul esineb õppekavarühmas õppetöö mittevastavusi õigusaktidele ja /või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele.

Kui hindamisnõukogu kaalub kahe hindamisotsuse vahel ning leiab, et teatud tingimuse täitmisel kooli poolt oleks võimalik võtta vastu positiivsem otsus, võib ta sellise otsuse vastu võtta kõrvaltingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 mõttes.

HAKA moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. HAKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. HAKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Eneli Org	tööandjate esindaja, komisjoni esimees; Eesti Mööblitootjate Liidu töötaja ja puiduerialade hindamiskomisjoni esimees ning kutsekomisjoni liige; Konkurentsiameti konkurentsiteenistuse järelevalve peaspetsialist 2006-2014; Keskkonnaministeerium halduse-ja õiguse asekantsleri referent ja rahvusvahelise koostöö asekantsleri referent 2004-2006.
Marika Šadeiko	kutseõppe ekspert, komisjoni sekretär; Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli projekti- ja arendusjuht, projektijuhtimise õpetaja ja täienduskoolituskursuste organiseerija ning käsitöö õppekavarühma koordinaator.
Meelis Kann	tööandjate esindaja; Nordecon AS, kvaliteediprojektijuht, kvaliteediosakonna juhataja, hoonete divisjoni direktor), osalenud kutsestandardite, riiklike ja kooli õppekavade väljatöötamises, kutsenõukogude ja -komisjonide töös.

Hindamisprotsessi kirjeldus

Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja HAKA-ga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused intervjuude jaoks. Omavahel lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus 23.märtsil 2023. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokku lepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Komisjon tutvus kooli õppekavarühmade õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega. Enne hindamiskülastust viidi läbi 20.märtsil telefoni teel vestlused ettevõttepraktika juhendajatega ning 21.märtsil vilistlastega.

Hindamiskülastuse järel lepiti komisjoni koosolekul kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

Komisjon esitas esmase aruande HAKA-le 28.04.2023 ning HAKA omakorda koolile 02.05.2023.

Aruande lõpliku variandi koostamisel võttis komisjon arvesse kooli kommentaare ning tähelepanekuid.

Komisjon esitas lõpparuande HAKAle 17.05.2023.

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed:

Direktor: Enn Roosi
Kooli aadress: Hariduse 2, Vana Vigala, Märjamaa vald, Rapla mk.
Telefon: +372 4824 545
E-post: kool@vigalattk.ee
Koduleht: https://www.vigalattk.ee/

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid:

Vigala Põllutöökool loodi 01.05.1920. a. Lääne Maavalitsuse poolt Vana-Vigalas. 1998. a. nimetati kool ümber Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooliks. 1999 a. sügisest lõpetati koolis põllumajanduslike erialade õpetamine ja asuti kooli ümber profileerima.

Täna tagab Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool kutseõppe neljal erineval tasemel kaheksas õppekavarühmas. Seda nii taseme-, ümber- ja täiendusõppes. Ollakse Eesti suurim hariduslike erivajadustega õpilastele õppimisvõimaluste pakkuja. Õppedirektori sõnul on HEV õppijaid hetkel 80. Jätkusuutliku õppe alustalaks on kvaliteetne õpikeskkond, pidevas arengus õppemetoodika ning õppekorraldus, ning kvalifitseeritud ja motiveeritud õppe- ning tugipersonal.

Kooli visioon, missioon ja väärtused:

Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli **missioon** on kindlustada õppija areng kvaliteetses kutseõppes ning kujundada tema valmisolek elus ja tööturul toimetulekuks vastavalt igaühe eeldustele ning võimetele.

Kooli visioon: Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool on kaasaegsete õppetingimustega ja kvalifitseeritud õpetajaskonnaga konkurentsivõimeline kutseõppeasutus, kes suudab

pakkuda õppijakeskset haridust õpilase sotsiaalsest või kultuuritaustast, east, soost ja õpivõimest sõltumata.

Põhiväärtused:

Õppijakesksus - seame õppija esikohale ning arvestame tema eeldusi, võimeid ja vajadusi ning toetame sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arengut.

Avatus - oleme valmis kuulama ja rääkima ning avatud koostööks ja töötamiseks meeskonnas.
Sallivus - oleme sallivad erinevuste suhtes, austame üksteist ja iseennast.

Hoolivus - hoolime üksteisest ja sellest, mis meid ümbritseb, toetame keskkonnateadlikkuse
kasvu ja väärtushoiakute kujunemist.

Innovatiivsus - kohaneme muutuva maailmaga ja käime ajaga kaasas.

Pühendumine - kõike mida me teeme, teeme südamega ja tunneme vastutust oma tegevuse
eest.
Koostöö - teeme koostööd erinevate koolisiseste struktuuriüksuste ja seotud sihtrühmadega
(õpilased, ettevõtjad, lapsevanemad, vilistlased jne).

Ettevõtlikkus - toetame iseseisvat mõtlemist, otsustusvõimet ning eestvedamise julgust.

Kooli tunnuslause: Kaval on õppida!

Arengukava 2022 – 2025 strateegilised eesmärgid on:

1. Õpe on kaasaegne ja valikuterohke, õppijakeskne, koostööl põhinev ning tööturu vajadustele vastav.
2. Õppetööväline huvitegevus on valikuterohke ja lõimitud tasemeõppega ning toetab ametialast enesearengut, sotsiaalset aktiivsust, tervislikke eluviise ja elukestvat õpet.
3. Kooli juhtimine on tõenduspõhine ja koolis töötavad kvalifitseeritud ning erialaselt pädevad õpetajad.
4. Õppe- ja olmekeskkond on kaasaegne, õppeprotsessi toetav ning töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele vastav.

2022/2023 õppeaasta seisuga oli koolis 325 õpilast ning töötas 63 töötajat, neist 41 viib läbi pedagoogilist tööd. Õppetöö toimub kolmes hoones ja õpilaste kasutuses on üks õpilaskodu. Õppe- ja majutusbaas on renoveeritud Euroopa Liidu Regionaalfondi (ERF) ja Eesti Vabariigi investeeringute toel.

Kooli eripära:

- kool asub rahulikus ja looduslikult kaunis kohas, mis loob õpilastele turvalise keskkonna;

- kool on vabariigis üks suurema HEV (hariduslike erivajadustega) õpilaste arvuga (ca. 30% õpilaste koguarvust) koole ja eriala valikuga (kokk, abikokk, kondiiter, köögiabiline, puhastusteenindaja, puhastusteenindaja abiline, kokaabi, ehitusviimistlus, pottsepp-sell, puukäsitööline, automaaler, autoplekksepp-komplekteerija, sõiduki pindade hooldaja ja rehvitehnik).
- käitumisprobleemidega õpilaste (8. ja 9.klass) õpetamine ja kasvatamine
- pakutakse kutseõpe Eestis väheõpetatavatel erialadel: sepatöö, keraamik, sõiduauto diagnostik;

Hinnatavad õppekavarühmad:

Hinnatavad ÕKR Ehitus ja tsiviilrajatised ning Materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit) kuuluvad Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli juhtimisstruktuuris Puidu- ja ehituserialade osakonna alla.

Õppekavarühm	**Kvalifikatsioonitase/ esma- või jätkuõpe**	**Õppekava staatus**	**Rakendamise aasta**
Ehitus ja tsiviilrajatised	Ehitusviimistlus, tase 4, kutsekeskharidus, EHIS 16022, 180 EKAP	Vastuvõtt avatud	2020 - …..
Ehitus ja tsiviilrajatised	Ehitusviimistlus, tase 4, kutsekeskharidus, EHIS 138657, 180 EKAP	Vastuvõttu ei toimu	2015 - 2020
Ehitus ja tsiviilrajatised	Pottsepp-sell, tase 3, esmaõpe, EHIS 215627, 60 EKAP	Vastuvõtt avatud	2020 - ……
Ehitus ja tsiviilrajatised	Pottsepp-sell, tase 3, esmaõpe, EHIS 208417, 60 EKAP	Vastuvõttu ei toimu	2015 - 2020
Materjalide töötlemine	Mööblirestauraator, tase 4, kutseõppe esmaõpe, EHIS 221963, 120 EKAP	Vastuvõtt avatud	2021 - …..
Materjalide töötlemine	Mööblirestauraator, tase 4, kutseõppe esmaõpe, EHIS 153566, 120 EKAP	Vastuvõttu ei toimu	2016 - 2021

Tabel 1. Ülevaade hinnatavate õppekavarühmade õppekavadest *allikas: kooli eneseanalüüsi aruanne*

Õppevormina kasutatakse statsionaarset õppevormi. Potsepp–sell ja Mööblirestauraator õppekavadel toimub on õppijad kooli juures füüsiliselt kohal kaks korda kuus kolmel päeval.

Õppijate arv materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmas on olnud kõikuv, 2020/2021 õppeaastal oluliselt suurem kui eelneval ja järgneval õppeaastal. Samas on lõpetajate arv stabiilselt alustanutega võrreldes madal. Õppijate arv ehitus, ja

tsiviilrajatiste õppekavarühmas on olnud samuti kõikuv, 2019/2020 ja 2021/ 2022 õppeaastal suurem kui 202/2021 õppeaastal. Lõpetajate arv on tõusva trendiga.

Õppekavarühm/õppekava	**2019/2020**		**2020/2021**		**2021/2022**	
	Alustas	**Lõpetas**	**Alustas**	**Lõpetas**	**Alustas**	**Lõpetas**
Ehitus ja tsiviilrajatised						
Ehitusviimistlus	10	6 (60% alust)	6	6 (100% alust.)	8	8 (100% alust.)
Pottsepp-sell	8	3 (37,5 alust.)	7	3 (42,8% alust.)	11	9 (81,8% alust.)
Kokku	**18**	**9**	**13**	**9**	**19**	**17**
Materjalide töötlemine						
Mööblirestauraator	11	9 (81,8% alust.)	20	8 (40% alust.)	12	6 (50% alust.)
Kokku	**11**	**9**	**20**	**8**	**12**	**6**

Tabel 2. Alustanud ja lõpetanud õppijate arv 2019/2020 kuni 2021/2022 õppeaastal õppekava rühmiti ja õppekavati *allikas: kooli eneseanalüüsi aruanne*

Hinnatavates õppekavarühmades õppijatest on rohkem kui 60% täiskasvanud õppijad. Õppijate vanuselisest jaotuses annab ülevaate tabel 3.

Vanusegrupp	**2019/2020**	**2020/2021**	**2021/2022**	**2022/2023**
0-19	21 (38,1%)	20 (28,9%)	24 (34,7%)	23 (37%)
20 – 24	4 (7,4%)	7 (10,3%)	0	0
25 +	30 (54,5%)	42 (60,8%)	45 (65,2%)	39 (63%)

Tabel 3. Õppijate vanuseline jaotus õppeaastatel 2019/2020 – 2022/2023. Allikas: *haridussilm.ee*

Töökohapõhist õppevormi rakendatud ei ole.

Hindamisperioodil sisse viidud muudatused:

Kooli aruandest selgub, et hindamisperioodi peamised eesmärgid on olnud:

- õppetöö kvaliteedi tõstmine ning osakonna töö tõhustamine, sh õpperuumide kaasajastamine,
- õppekavade arendamine;
- vilistlaste/praktikute kaasamine õppetöösse.

Tulenevalt seatud eesmärkidest ning eelmise hindamise (toimus 2019.a. sügisel) hindamiskomisjoni poolt tehtud ettepanekutest, on sisse viidud järgmised muudatused:

- Teostatud on hooneosade remonte, sh renoveeritud peahoone elektrisüsteem, paigaldatud tuletõkke-sektsioonidele nõuetekohased uksed, teostatud on kooli peahoone II korruse uste vahetus ja sanitaarremont.

- Parandatud on õppeklassides õppe tingimusi nt. paigaldatud on tahvlivalgustust, lisatud suuremaid projektoriekraane.
- Õppijatele on loodud puhkealad kooli peahoone korrustel.
- 2020/2021 õppeaasta lõpus avati kaasajastatud raamatukogu.
- Soetatud on uusi seadmeid: nt. pahtliprits, krohviprits, värviprits, vesijahutusega kivisaag.
- Kooli majandustegevusest laekuvate vahenditega on alustatud ehitusviimistluse ja pottsepp-sellide praktilise õppe õpperuumide remonti.
- Mööblirestauraatori praktilise õppe ruume on ümber kohandatud, on värvimis-lakkimisruum.
- Õppekavades on tehtud korrektuure moodulite mahtudes ning töötajate koormuste jaotuses, sh on kaasatud uusi õpetajaid ja ettevõtjaid õppetöö läbiviimisse.
- Korraldatakse õppekäike materjalide tootjate ning ettevõtjate juurde.
- Toimuvad sisekoolitused õpetajatele digilahenduste kasutamiseks.
- Projekti "Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks (PATEE), Raplamaa PATEE 2019-2023, raames, mida juhib Vana-Vigala Tööhõivekeskus, on külastatud ettevõtteid ning korraldatud koolis ettevõtlusalaseid päevi.
- 2019/2020 alates uuendati õppijate rahulolukküsitluse küsimused ning tagasisidet kogutakse igal aastal regulaarselt.

Lisaks on kaasajastatud kunsti ja käsitööklasse ning tööle võetud uus kunstiõpetaja, et toetada õppijatele kunstiteraapia võimaluste pakkumist. Võimalust on kasutanud nii õppetöövälisel ajal kui ka õppetööga seoses hinnatavate õppekavarühmade õppijad.

Pakutud täienduskoolituskursused:

Täienduskoolituste pakkumisel on keskendutud hinnataval perioodil IT kompetentsidega seotud oskuste pakkumisele hinnatavates õppekavarühmades. See on olnud ka COVID-19-st tingituna prioriteet riigi poolselt koolituste finantseerimisel. Tasulisi koolitusi pakutud ei ole, kuid see on üks arenguvõimalus vestlusel osalenud kooli direktori arvates.

Hinnataval perioodil läbi viidud täienduskoolituskursustest annab ülevaate tabel 4.

Kursuse nimi	**Toimumise aasta**	**Kursuse maht**	**Lõpetanute arv**
Puidu treimine	2019	21	12
Tootefotod – pildistamine ja fototöötlus, infomaterjalide kujundamine veebi-ja trüki jaoks vabavaralise kujundustarkvaraga Canva	2021	48	12
Infomaterjalide kujundamine Canvas	2021	26	14
Laser-graveer lõikepingi baaskursus	2022	52	10

Ajaplaneerimine ja stressiga toimetulek	2022	30	13

Tabel 4. Ülevaade läbiviidud täienduskoolituskursustest 2019 – 2022 aastal *allikas: kooli eneseanalüüsi aruanne*

Sisehindamise aluseks on kooli kehtestatud Sisehindamise kord, läbiviimise aja ja teemad määrab kooli direktor käskkirjaga, kinnitab kava, aruande esitamise kuupäeva, määrab läbiviijad, nende vastutusalad, kaasates vajadusel eksperte. Töötajaid teavitatakse infolisti kaudu, kellelt, millal ja millist informatsiooni hindamiseks vajatakse. Terviklik aruanne koostatakse kord arengukava perioodi jooksul ning sealt saadakse sisendeid uue arengukava koostamiseks. Viimane terviklik sisehindamine on läbi viidud aruandeperioodil (2022) ning hõlmas aastaid 2016 – 2022. Selle tulemuste põhjal on kavandatud kooli arengukava 2022 – 2025 eesmärgid ja tegevused sh. hinnatavates õppekavarühmades.

Koolikülastusel läbiviidud vestlustest direktori, õppedirektori, õpetajate, tugipersonali, vilistlaste, tööandjate ning õppijatega selgus, et koolis tervikuna sh. hinnatavates õppekavarühmades jälgitakse pideva parendamise (Demingi ringi) põhimõtet. Nt. kogutakse statistilisi andmeid (väljalangevus, eksamite tulemused, puudumised, kutseeksamite tulemused jne.), analüüsitakse neid ning selle põhjal tehakse otsused.

3. Ehituse ja tsiviilrajatiste ning materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- **õppekavad ja õppekavaarendus,**
- **õppimine ja õpetamine,**
- **õpetajad.**

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. **õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;**
2. **õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.**

Analüüs

Õppekavade arendus

Õppekavaarendus on vastavuses kooli üldiste arengukavaliste eesmärkidega. Õppe- ja kasvatustöö on kooli Arengukavas 2022 - 2025 eesmärgistatud järgmiselt: Strateegiline eesmärk 1 „Õpe on kaasaegne ja valikuterohke, õppijakeskne, koostööl põhinev ning tööturu vajadustele vastav“. Koolile tervikuna kehtestatud eesmärgid on kohustuslikud kõikidele kooli õppekavarühmadele. Nt. õppetöö läbiviimisel arvestatakse kas tegemist on noore, täiskasvanud või erivajadustega õppijaga ning vastavalt sellele valitakse õppemeetodid. Uute õppekavade valmimisel hinnatavates õppekavarühmades arvestatakse tööandjate, Töötukassa jms. ettepanekutega. Eesmärgi saavutamiseks arutatakse ülekooliliselt läbi tehtavad tegevused lähtudes hetkeolukorrast, tulemusnäitajatest ning planeeritud eesmärkidest.

Õppekavade arendust koolis tervikuna juhib õppedirektor, ÕKR-de tasandil juhivad ÕKR-de juhtivõpetajad. Hinnatavates õppekavarühmades toimus juhtõpetaja vahetus 2023.aasta kevadel ning vestlusel osalenud juhtõpetaja alles elab enda sõnul sisse. Kuid ta on kooli vilistlane, enne juhtõpetajaks saamist olnud õpetaja ning on seetõttu kursis olukorraga ning see toetab tema sisseelamisprotsessi. Õppekavade analüüsi, sh õppekavade tööturu vajadustega vastavuse analüüsi on kaasatud õppijad, vilistlased ning õpetajad nendelt saadud tagasiside kaudu. Kuid tagasisidet saadakse ka kutseandjalt kutseeksamite järel. Hindamisperioodil on uuendatud nii ehitusviimistluse, mööblirestauraatori kui ka pottsepp-sell õppekavasid. Nt. on laiendatud valikõpingute nimekirja hinnatavates õppekavarühmades olevates õppekavades, korrigeeriti teooria ja praktilise õppe vahekorda, kaasatud on uusi õpetajaid ja kooli vilistlasi õppetöö läbiviimisse. Nt. Ehitusviimistluse, Mööblirestauraatori õppekavadesse. Kui 2021. aastal kukkus 85% kutseeksamile läinud pottsepp-sellidest eksamil läbi, sest selgus, et nad ei osanud arvutada materjalikulu, analüüsiti koos kutseandjaga olukorda ning parendustegevusena kaasati õppesse ka matemaatika õpetaja, kes enne praktiliste kaminate, ahjude ehitamise ülesannete lahendamist, toetab õppijaid materjalikulu väljaarvutamisel.

Tagasisidet õppekavade asjakohasuse osas saadakse tööandjatelt läbi õppijate praktikale antava hinnangulehe täitmise ning kord aastas toimuvate ümarlaudade. Kuid viimastel osaleb vestlusel osalenud juhtõpetaja sõnul vähe ettevõtjaid. Et õppekavade arenduseks tööandjatelt infot saada on kool vestlusel osalenud õppedirektori kui ka juhtõpetaja sõnul, alustanud ettevõtetega individuaalseid vestlusi praktikakohtade külastamise käigus. Saadud infot on koos hinnatavate õppekavarümade õpetajatega analüüsitud ning selle tulemusena on nt. laiendatud valikmoodulite valikut, moodulite mahtu jms. hinnatavates õppekavarühmades. Nt. lisati Ehitusviimistlus, tase 4 kutsekeskharidusõpe, 180 EKAP õppekava valikõpingute nimekirja kunstilised viimistluslahendused. Mööblirestauraator, tase 4, kutseõpe 120 EKAP portfoolio koostamine ja projektijuhtimise alused.

Kooli eneseanalüüsist selgus, et uute õppekavade loomise aluseks on eelkõige Töötukassa andmebaaside info, tagasiside ettevõtjatelt (ümarlauad, koostöökohtumised, ettevõtete külastused, kutseeksamid, koostöövõrgustike ja ühenduste kohtumised), samuti OSKA raportitest saadav info. Koostööd tehakse Mööblirestauraator, tase 4, kutseõpe 120 EKAP õppekaval Eesti Rahvakunsti ja Käsitööliiduga õppe sisu kaasajastamisel (nt. toetas Käsitööliit tööriistade teritamise mooduli lisamist õppekavasse ning aitas sisu välja töötada) ning kõikides õppekavades, mis on hinnatavates õppekavarühmades HARNO esindajatega, sh osaletakse valdkondlikel koostöövõrgustike kohtumistel, kus arutataks riikike õppekavade muudatustega seotud, õppekavade sisu jms. ning võimalusel osaletakse õppekavade koostamise töörühmade töös. 2022/23. õa kevadel valmib uus Ehitusviimistlus, tase 4, kutsekeskharidus 180 EKAP õppekava, millele on planeeritud vastuvõtt 2023/2024. õa. Jätkuõppekavadena planeeritakse luua Ehitus ja tsiviilrajatiste õppekavarühma Mööblirestauraator tase 5 ning Maaler tase 4 (kutseõpe) loomist, kuid eelduseks on õppe-materiaalse baasi täiustamine eelnevalt (õpperuumide remondi lõpetamine, täiendavate õppevahendite soetamine) ning praktikute kaasamine töömaailmast õpetajatena. Kool on alustanud õpperuumide remontimist ning arutanud tööandjatega läbi milliseid õppevahendeid on vaja täiendavalt soetada milliseid õpetajaid kaasata töömaailmast õppetöö läbiviimisse. Hinnatavate õppekavarühmade juhtõpetaja sõnul olid need tegevused plaanitud lõpetada 2023/2024 õa. Kuid seoses juhtõpetaja vahetusega lükkuvad aasta võrra edasi. Hindamiskomisjoni hinnangul on tegevusplaan reaalne ning teostatav aasta jooksul.

Hinnatavates õppekavarühmades ei ole õppekavadel spetsialiseerumist, kuid kooli eneseanalüüsi aruandest selgus, et kool arvestab õppijate soove spetsialiseerumiseks. Nt. praktikakoha valikul saab õppija valida praktikaettevõtte kus ta saab omandada õppekavas olevad õpiväljundid, kuid teha lisaks ka nt. müüriladumisetöid. Samuti nt. vabal ajal pakutavate nn. ringitegevuste kaudu. Nt. tegeleda kunstiliste tegevustega. Valikõpingute moodulid õppekavades täiendavad õppija erialaseid teadmisi. Nt. Ehitus- ja tsiviilrajatiste õppekavarühmas Ehitusviimistlus, tase 4 kutsekeskharidus 180 EKAP õppekaval moodul Plaatimine 2 EKAP, Kuivkrohvplaatide paigaldamine 11 EKAP jms. Materjalide töötlemine õppekavarühmas Pottsepp-sell, tase 3 60 EKAP õppekavas moodulid Plaatimistööd 9 EKAP ja Tasandustööd 9 EKAP.

Valikmooduleid on kavandatud arvestades õppijate ja praktikajuhendajate tagasisidet. Nt. lisati tagasiside põhjal Ehitusviimistlus, tase 4 kutsekeskharidusõpe, 180 EKAP õppekava valikõpingute nimekirja kunstilised viimistluslahendused. Mööblirestauraator, tase 4, kutseõpe 120 EKAP portfoolio koostamine ja projektijuhtimise alused ning alates 2023/2024 õppeaastast ka tööriistade teritamise moodulid.

Vestlused vilistlaste ning õppijatega tõid arengukohana välja siiski vajaduse lisada õppekavadesse ka joonestamine ning 3D modelleerimine, sest neid on erialaselt vaja sõltumata õppekavast. Nt. AutoCad ning DWG Trueview. Õppekava Mööblirestauraator, tase 4, kutseõpe 120 EKAP vilistlased töid vestlusel välja ka vajaduse saada rohkem teadmisi materjaliõpetusest, treimisest ning lintarsia õpe võiks pikem olla, et olla tööturul konkurentsivõimelisem. Vilistlaste arvates on oluline, et ka õppekava valikained haakuks erialaga. Pottsepp-sell, tase 3, kutseõpe 60 EKAP õppekavale soovitab komisjon aga lisada moodulahjude õppe. Hindamiskomisjoni hinnangul aitaks antud moodulite

lisamine või nende mahu suurendamine kaasa õppe kvaliteedi tagamisele vastavalt tööturu vajadustele.

Valikõpingute valimisel on otsustavaks grupi enamuse valik. Kuid õppijatel on võimalus valida tulenevalt Kutsehariduusstandardist valikõpinguid ka teistest koolis olevatest õppekavarühmadest ning teistest koolidest, kuid seni seda valikut õppijate poolt ei ole kasutatud.

Õppe- ja kasvatustöö ühtlane areng koolis tervikuna, sh õppekavade arendamine analüüsitavates õppekavarühmades, on tagatud süstemaatilise metoodilise tööga. (nt. õppekavade iga aastane ülevaatus, õppijate, tööandjate, kutseandja ettepanekutega arvestamine), iganädalaste infominutitega, jooksvalt uuendatava infolistiga, igakevadise metoodikapäevaga. See kõik toetab õppe- ja kasvatusprotsessi erinevate aspektide arendamist sh ka õppekava arendust, tagavad personali informeerituse, kaasamis- ja osalustunde, motiveerivad õpetajate enesearendustööd.

Kord aastas analüüsitakse õppetulemuste ning õppijate rahulolu põhjal õppekavaarenduse protsessi tulemuslikkust ning vajadusel viiakse sisse muudatused. Nt. valikmooduli kunstilised viimistluslahendused maht oli esialgu 1 EKAP õppekaval Ehitusviimistlus, kutsekeskharidus, 180 EKAP ning see toimus 3.kursusel, kuid lähtudes õppijate tagasisidest suurendati mahtu 2 EKAP-ni ning moodul algab 2.kursusel.

Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolil on pikaajaline kogemus erivajadustega õpilaste õpetamisel: intellektipuudega õpilasi õpetatakse 1998. aastast, kasvatusraskustega õpilasi 2013. aastast. HEV õppijaid on hetkel hinnatavates õppekavarühmades kokku 5. Nad on integreeritud tavaõppe gruppidesse, mis toetab nende arengut ning vestlusel osalenud õppijad märkisid, et kohe õppe alguses arutasid õpetajad nendega, miks on vaja HEV õppijatega arvestada ning neid toetada. HEV õppijate arvust õppekavati annab ülevaate tabel 5.

Õppekava	2022/2023
Ehitusviimistlus, tase 4, kutsekeskharidusõpe 180 EKAP	4
Mööblirestauraator, tase4, kutseõppe esmaõpe, 120 EKAP	1
Pottsepp-sell, tase 3, kutseõppe esmaõpe 60 EKAP	-

Tabel 5. HEV õppijate arv õppekavati. Allikas: *koolikülastusel saadud andmed*

Rakenduskava arendamine

Mooduli rakenduskavade koostamisse ning parendamisse on kaasatud mooduli põhiõpetajad ja ÕKR juhtivõpetaja. Kooli enesearuande põhjal lähtutakse koostamisel riiklikus õppekavas (kutsekeskhariduse puhul) ning kutsestandardis kirjeldatud nõuetest, kuid jäetakse õpetajatele võimalus valida õppijate eripäradega arvestamiseks sobivad meetodid ja vahendid elluviimisel. Nt õppekavades on küll määratletud õppija poolt sooritatavad ülesanded kuid õpetajal on võimalik neid õppija eripärast tulenevalt mugandada (nt. valida teostamise vorm: töö teostatakse kirjalikult, suuliselt või praktiline töö; keskkond nt. arvutis, või tehnika).

Hindamis- ja õppemeetodite puhul on lähtutud sihtrühmast. Nt. kas tegu on täiskasvanud, HEV või tavaõppijaga. Nt. HEV õppijate puhul kasutatakse palju individuaalset juhendamist, antavad ülesanded lähtuvad õppija võimekusest, täiskasvanute puhul on palju praktilist õpet, iseseisvat teooriamaterjali läbitöötamist, kutsekeskhariduse õppes antakse õppijale teooria kõrvale palju praktilisi ülesandeid, et teooria kinnituks.

Hindamisel rakendatakse näiteks kujundavat hindamist, õppija eneseanalüüsi, kaasõpilaste poolset hindamist konkreetsete kriteeriumite alusel.

Õppijad saavad oma arengu toetuseks tagasisidet TAHVEL süsteemi kaudu hinnete näol, kuid õppetunnis annab õpetaja igale õppijale personaalset tagasisidet selgitades, mis oli õppija kontrolltöös nt. hästi või mis vajab arendamist. Nii kindlustatakse, et õppija saab ka aru, miks ta tulemust, valminud toodet jne. Ettevõtte praktika käigus analüüsivad praktikajuhendajad vestlusel osalenud õppijate väitel regulaarselt sooritatud töid.

Komisjon on seisukohal, et õppekavade ja rakenduskavade arendamisega tegeletakse regulaarselt, õppekavad vastavad töömaailma hetkevajadustele, kuid pikemas perspektiivis on vajalik ettevõtjate senisest suurem kaasamine, et tagada kiirelt muutuvas tööturusituatsioonis lõpetajate vastavus tööandjate ootustele. Komisjon soovitab planeeritavates parendustegevustes konkreetsemalt välja tuua, millised on tegevused ettevõtjate kaasamises ning mida antud kaasamine aitab saavutada.

Järeldused

- **Tugevused**
    - Kooli õppekavad õppekavarühmades ehitus ja tsiviilrajatised ja materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit) pakuvad õppimisvõimalusi madalama konkurentsivõimega õppijatele (5 õppijat), sõltumata nende intellektuaalsetest, sotsiaalsetest, hariduslikest jt erisustest.
    - Kool järgib pideva parendamise põhimõtet. Õppekavade arendus on hinnatavates õppekavarühmades eesmärgistatud ja süsteemne, jälgitakse saadud tagasisidet tööandjatelt, kutseandjalt, õppijatelt ning õpetajatelt, õppetöö toimub õppekavade rakenduskavade järgi.
    - Õppe- ja kasvatustöö on eesmärgistatud kooli arengukavas ning sisehindamise tulemusi arvestati uue perioodi arengukava koostamisel.
- **Parendusvaldkonnad** ja komisjoni **soovitused**
    - Tööandjad annavad tagasisidet õppe- ja rakenduskavade osas läbi õppijale ettevõttepraktika järgselt antava hinnangulehe, mida on komisjoni arvates vähe, et hoida õppekavarähmade õppe- ja rakenduskavad töömaailma vajadustega vastavuses. Komisjon soovitab aktiivselt külastada praktikakohti ning koguda infot külastuste käigus õppe- ja rakenduskavade arenduseks.

- **Arenguvõimalused**
    - Hinnatavates õppekavarühmades puuduvad õppekavades joonestamise ja 3D modelleerimise moodulid. Et vastava tööturu vajadustele soovitab komisjon need lisada hinnatavate õppekavarühmade õppekavade valikainetesse. Samuti suurendada Mööblirestauraator, tase 4, kutseõpe, 120 EKAP õppekavades materjali algõpetuse, treimise ning lintarsia õppe mahtu. Potsepp-sell, tase 3, kutseõpe 60 EKAP õppesse soovitab komisjon lisada moodulahjude mooduli.
    - Tasulisi täienduskoolituskursusi hinnataval perioodil ei pakutud. Hindamiskomisjon soovitab proovida ka neid pakkuda valdkondades, mis on populaarsed elanikkonna seas.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1.õppijate erialavalik on toetatud;

2.õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;

3.õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;

4.õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktikal lähtub õpiväljunditest;

5.õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

Õppijate erialavaliku toetamine

Kooli enesearuandest selgub, et õppimisvõimalustest saavad potentsiaalsed õppijaid teada näit. lahtiste uste päevade, õpilasvarju päevade kaudu, kool teeb reklaami ka meedias, sotsiaalmeedias, üritustel, messidel, laatadel, külastatakse üldhariduskoole. Loodud on nii ehitusviimistluse, pottsepp – sell kui ka mööblirestauraatori ameteid tutvustavad videod, mis on kätte saadaval kooli kodulehel kui ka Youtube'i kanalil. Kooli haridustehnoloogi sõnul on valminud videote vaadatus nii kooli kodulehel kui ka Youtube`i kanalil aktiivne. 2021/2022. õa kevadel korraldas kool töötubasid maakonna üldhariduskoolide õppijatele ning tutvustas kutsekeskharidusõppes õppimisvõimalusi. Direktori sõnul osalesid üldhariduskoolide õppijad töötubades aktiivselt ning see oli hea võimalus õpetatavaid erialasid tutvustada. Tema sõnul asus töötubades osalenud õppijatest ka mõni hiljem kooli õppima. Ka hindamiskomisjoni hinnangul on see hea võimalus näidata kutseõppekeskkonnas, millised õppimisvõimalused koolis on. 2010.aastast alates on läbi viidud kutseõpet põhikoolis erivajadustega õppijatele. Selles on regulaarselt osalenud nt. Raikküla kool, Viigi kool, Tondi kool, Näpi kool ja Pärnu

Päikese kool. Osaletakse ka üldhariduskoolide kutsel karjääripäevadel. Nt. Kohila Gümnaasiumis.

Hindamiskomisjoni hinnangul on üldhariduskoolidele suunatud mainekujundus läbimõeldud ning hea ning toetab õppijate valikute tegemist.

Õppimisvõimaluste tutvustamine vaadatakse üle igal aastal tulenevalt õppijakandidaatidelt saadud infost. Nt. tuli koolis õppimist alustanutelt välja, et suur osa infost õppimisvõimaluste kohta on saadud sotsiaalmeediast või kooli kodulehelt, samuti koolis varasemalt õppinud sugulastelt, sõpradelt, tuttavatelt. Seetõttu on kool loobunud reklaamist raadiotes ja ajalehtedes ning need finantsvahendid on suunatud tasulisse sotsiaalmeediasse. 2019.aastal alustas kool õpilasvarju pakkumise võimalusega, et õppijakandidaat saaks reaalses koolielus juba osaleda, saaks esialgse ettekujutuse õpitavast erialast ning tal oleks hiljem kergem kohaneda kooliga. Õppedirektori sõnul on õpilasvarjuks olemine üldhariduskoolide õppijate seas populaarne ning alates jaanuarist on peaaegu igal nädalal olnud mõni kooliga tutvuda soovija.

Kooli õppekorralduseeskirjas on toodud õppijate vastuvõtu tingimused. Vastuvõtuprotsess vaadatakse üle iga vastuvõtuperioodi lõppedes. Analüüsi tulemusena viib kool vajadusel sisse muudatused. Nt. 2021. aastast on erialati sisseastujatel lisaülesanne (näit. mööblirestauraatori õppekavale õppima asuda soovivad täiskasvanud peavad kirjutama essee teemal *Mööblirestauraatori olulisus Eesti rahvakultuuri püsimisel*). Eesmärk on aidata õppijatel juba enne õppima asumist mõtestada mis eriala õppima asutakse ning mis on õppija jaoks õppe läbimise eesmärk. Vastuvõtuvestlused viiakse läbi kõikide õppijakandidaatidega sõltumata õppekavast, et hinnata õppija sobivust erialale. Hindamiskomisjoni arvates väärib esiletõstmist just asjaolu, et vestlustel püütakse leida õige ja sobiv eriala igale õppijakandidaadile, isegi kui õppija on enne teinud teise valiku. Selline lähenemisviis toetab väljalangevuse ennetamist ning näitab sisulist karjääritööd õppijakandidaatidega koolis.

Õpikeskkond

Kooli arengukava 2022 – 2025 üks eesmärkidest on: Õppe- ja olmekeskkond on kaasaegne, õppeprotsessi toetav ning töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele vastav.

Õpikeskkonna vastavust muutuvatele vajadustele analüüsib juhtivõpetaja koos õpetajatega iga õppeaasta lõpus, kuid jooksvalt analüüsivad seda ka õpetajad ise õppetöö käigus. Samuti küsitakse tagasisidet, milliseid seadmeid ja tööriistu on vaja õpiväljundite saavutamiseks või õppekavade edasiarendamiseks ettevõtetelt. Vastavalt vajadusele ning rahalistele võimalustele soetavad hinnatavad õppekavarühmad juurde vajalikke seadmeid ja vahendeid. Nt. on aastatel 2019 – 2022 juurde soetatud kooli eelarvest või majandustegevusest laekuvate vahendite eest pahtliprits, krohviprits, värviprits, vesijahutusega kivisaag ning väiksemaid mehhaanilisi- ja käsitööriistu. Seadmeid on soetatud ka ettevõtjate toel. Nt. Rilak OÜ toetusel soetati värvide toonimise masin. Hindamiskomisjoni arvates näitab see toimivat koostööd ettevõtetega. Töötajate omavahelist koostööd ning head planeerimisoskust näitab hindamiskomisjoni arvates ka see, et kooli erinevad õppetöökojad on ristkasutuses. Nt kasutavad mööblirestauraatorid

sepikoja võimalusi tööriistade teritamiseks ning pottsepp-sellid ehitusviimistluse õppetöökoda plaatimistööde valikaine läbiviimiseks. Hindamiskomisjon pani õpperuumide külastuse käigus tähele, et praktikaruumides tekib tööd tehes müra ning soovitab seetõttu teha iga praktikaruumide juurde nn. väike, eraldi teooriaruum, kus enne praktilise töö sooritamist saab teha vaiksemas keskkonnas nt. arvutusi, korraldada arutelusid.

Seadmed ja tööriistad vastavad hindamiskomisjoni hinnangul hinnatavate õppekavarühmade hetkevajadustele.

Kõikides kooli õppeklassides on võimalik kasutada infotehnoloogilisi vahendeid (kaks arvutiklassi ning ühte mobiilset sülearvutite kappi). Vestlusel osalenud õppedirektori ning õpetajate sõnul annab viimane võimaluse kasutada IT-d ka näit. praktilise õppe juures, sest sülearvuteid võib välja laenata ka teistes kooli hoonetes kasutamiseks. Õppijate kasutada on avaliku interneti punktid kooli peahoones ja õpilaskodus. Wifi annab õppijatele võimaluse vajalikku infot otsida internetist ka sõltumata sellest, millises ruumis õppetöö toimub.

Õppijate tööohutusalane juhendamine toimub õppeaasta alguses ja see fikseeritakse ohutusalase juhendamise päevikus. Tööohutuse tagamiseks on koolis koostatud riskianalüüs ja ametis on töökeskkonnaspetsialist, kes kontrollib, et õppijad oleksid enne praktilise õppe läbiviimist ohutusalaselt juhendatud õpetajate poolt ning seadmete kasutus praktilise õppe käigus ohutu. Samuti kontrollib ta jooksvalt õppeaasta käigus seadmete töökorras olekut ning õppijate poolt ohutusnõuete täitmist. Ettevõtte praktika ajal juhendavad tööohutusalaselt õppijaid ettevõtete praktikajuhendajad ning jälgivad nõuete täitmist.

Säästvale arengule ja keskkonnahoiule pööratavad hinnatavad õppekavarühmad tähelepanu nii õppetöö läbiviimisel kui ka õppijate vabal ajal. Nt. toimub prügi sorteerimine kooli peahoones ja õpilaskodus, õppetöö käigus tekkinud ohtlikud jäätmed (värvid, liimid, ehitusjäätmed) eraldatakse muudest jäätmetest. Kuid vestlusel osalenud täiskasvanud õppijate sõnul on seda siiski vähe, sest prügi sorteerimine pole igas õppijas juurdunud ning praktilise õppe läbiviimise ruumides ei ole eraldi konteinereid nt. papile, pakenditele, toidujäätmetele. Nende ettepanekul oleks sorteerimine veelgi efektiivsem kui paigutada eraldi konteinerid papile, olmejäätmetele, biolagunevatele jäätmetele ja pakenditele igasse praktilise õppe ruumi.

2022 – 2024 on kool partneriks Nordplus koostööprojektis *ECO School: come and start!,* mille põhifookuseks on kutsekoolides keskkonnahoiu ja säästva arengu parimate praktikate jagamine ja rakendamine. Koolis on loodud on nn. *roherakuke*, kuhu kuuluvad arendusjuht, õppeosakonna juhataja ning paar õpetajat. Rakukese ülesandeks on kooli õpi- ja olmekeskkonna parendamine ning keskkonnahoiu ja säästva arengu põhimõtete propageerimine nii õppijate kui ka töötajate seas. Roherakukese 2023.aasta teemaks on vesi. Õppijate ja töötajate seas propageeritakse vee kogumise, taaskasutuse ning kokkuhoiuga seotud teemasid. Õpetajatele on kogemuste vahetuse käigus toodud näiteid teistest riikidest antud teemadel eesmärgiga et õpetajad saavad kasutada näiteid teoreetilistes ja praktilistes tundides. Õppijatega on arutletud veega seotud probleemide

üle õppetundides ning leitud ideid veega taaskasutus ja kogumisega seotud teemadele. Nt. koristusvee kasutamine taimede kastmisel jms. Vestlusel osalenud arendusjuhi sõnul on prügi tulenevalt täiskasvanud õppijate ettepanekust, järgmise aasta teema.

Vestlusel osalenud õppijad rõhutasid head kooli sisekliimat. Vestlusel osalenud täiskasvanud õppija: „Koolis on meeldiv, sõbralik, toetav keskkond, mis ise enesest kutsub õppima."

Õppijate seas viiakse kord aastas läbi rahulolukküsitlus arendusjuhi poolt. Tulemused analüüsitakse ning nende põhjal kavandatakse muutusi nii õppeprotsessi korralduses, sisus kui ka personalis. Õppijate rahulolust õpikeskkonnaga annab ülevaate diagramm 1.

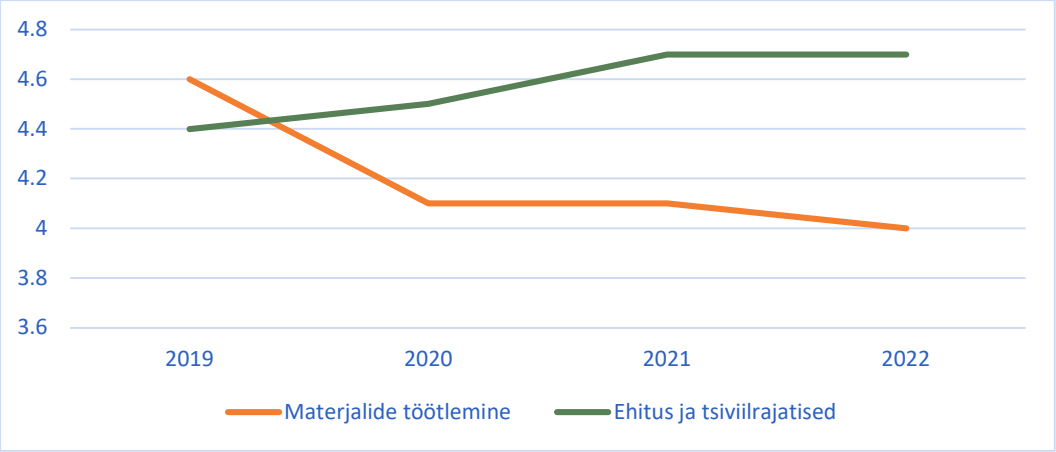

Diagramm 1. Õppijate rahulolu õpikeskkonnaga. Allikas *kooli eneseanalüüsi aruanne*

Diagrammist selgub, et viimastel aastatel on näha langust õppetöö tingimustega, kuid vestlustest õppijatega selgus, et rahulolematus on tingitud kooli peahoone seisukorrast kuna talvel on maja väga külm. Vestlusel osalenud õppedirektori sõnul on olnud probleeme ka õppetöökodade jagamisega eelkutses õppijatega, seetõttu toimuvad nende tunnid alates 2022/2023. õa algusest kohaliku põhikooli ruumides.

Õppetöö korraldus

Õppetöö läbiviimise aluseks on õppetöögraafik, mis on nähtav kõikidele õppijatele läbi õppeinfosüsteemi TAHVEL ning koostatud terveks õppeaastaks. Tunniplaan koostatakse õppedirektori poolt nädalaks ette.

Täiskasvanud õppijate kutseõppekavadel toimub õppetöö tsükliõppe vormis kaks korda kuus neljapäeval, reedel, laupäeval kõikidel õppekavadel hinnatavates õppekavarühmades. Täiskasvanud õppijate osakaal on suurem kui 60%. Vt. tabel 3. Hindamiskomisjoni hinnangul toetab selline lähenemisviisi täiskasvanud õppijate töö, pere- ja koolielu ühitamist ning toetab väljalangevuse ennetamist.

Alates 2019.aasatst toetab nii õppijaid kui ka õpetajaid digipädevuste arendamisel ning e-õppematerjalide loomisel haridustehnoloog. E-õppe keskkondadena kasutatakse Moodlet ning Google Classroomi. Seal asuvad ka õpetajate poolt koostatud õppematerjalid (nii erialased kui ka üldainete alased kutsekeskhariduse õppekaval õppijatele), mis on õppijatele igal ajal kättesaadavad ning toetavad seeläbi õppe läbimist. Haridustehnoloogi eestvedamisel on planeeritud ka Moodle keskkonda veebipõhise

kursuse loomine moodulile *Õpitee ja töö muutuvas maailmas. Ka see toetab just* täiskasvanud õppijale vajalikku paindlikkust õppetöös osalemiseks.

Praktika korraldamise aluseks on koolis järgmised dokumendid: **"***Praktilise töö korraldus, tingimused ja kord Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolis*", „*Praktikakorralduse eeskiri Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolis"* ning „*Tööohutusalase juhendamise kord Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolis*".

Ettevõtetes asuvad praktikakohad on läbinud kooli poolse tunnustamise. Tööhõivekeskuse töötaja külastab iga uut praktikakohta enne õppijate praktikale minekut ning hindab vaatluse ning praktikajuhendajaga vestluse käigus kas praktikakoht võimaldab täita õppekavas olevate õpiväljundite saavutamist võimitte. Kui praktikakoht vastab kooli vajadustele vormistatakse selle kohta direktori käskkiri nn. tunnustamine. Tööhõivekeskuse töötaja üks ülesannetest on ka praktikakohtade külastamine õppija praktika ajal eesmärgiga saada tagasisidet, kuidas õppijal praktikal läheb ning ennetada võimalikke probleeme.

Õppija valib praktikakoha ise, kuid kool jälgib, et see oleks kooli poolt tunnustatud ning võimaldaks täita praktikale seatud eesmärke. HEV õppijate puhul aitab praktikakohta valida Tööhõivekeskuse töötaja koostöös erialaõpetaja ning vajadusel lapsevanemaga. Juhul kui õppija jääb koha leidmisel hätta, toetab otsinguid kool ning soovitab ettevõtteid, mis on kooli poolt tunnustatud ning millega on varasem hea koostöö. Reeglina soovitatakse selliseid ettevõtteid, mis asuvad õppija elukoha läheduses, et hoida kokku praktikal käimise kulutusi. COVID-19 ajal valisid õppijad ainult kodukoha lähedasi praktikakohti. Enne praktikat nõustab õppijat juhtõpetaja või kutseõpetaja ning lepib kokku iga õppijaga individuaalses praktikaülesandes ja viib läbi praktika eelnõustamise. Õppevõlgadega õppijat praktikale ei lubata.

Kutsekeskhariduse õppekavadel õppija praktikaaja jooksul külastab Tööhõivekeskuse töötaja vähemalt kord praktikaaja jooksul õppija praktika kohta, vestleb nii juhendaja kui ka õppijaga. Saadud infot (nt. kuidas õppija pidas kinni ohutusnõuetest, kuidas käitus, millised olid tema erialased oskused jms.) arvestavad hinnatavad õppekavarühmad ka praktika kaitsmisel. Kaitsmine toimub õppegrupi ees, on avalik. Hinnatavad õppekavarühmad kutsuvad praktikate kaitsmisele ka ettevõtte poolseid praktikajuhendajaid. Seda kinnitasid ka vestlusel osalenud juhendajad, kuid seni ei ole ettevõtete poolsed praktikajuhendajad kaitsmisel osalenud. Täiskasvanud õppijate puhul, kes õpivad Pottsepp-sell, tase 3, kutseõpe 60 EKAP ning Mööblirestauraator, tase 4, kutseõpe 120 EKAP õppekavadel, algab praktikaperiood võimalikult vara õppeaasta alguses ning kestab kuni õppeaasta lõpuni, et õppijatel oleks võimalikult pikk periood praktika sooritamiseks. Selline lähenemisviis toetab hindamiskomisjoni hinnangul paindlikult kooli, pere- ja tööelu ühitamist ning toetab väljalangevuse ennetamist. Vestlusest Tööhõivekeskuse töötajaga selgus, et täiskasvanud õppijate praktikakohti ei külastata õppija praktika aja jooksul. Hindamiskomisjoni hinnanul puudub seega hinnatavates õppekavarühmades ülevaade kuidas täiskasvanud õppijatel praktikal läheb ning seega ei oma kool ka ülevaadet nende arengust praktika käigus.

Vestlusel osalenud arendusjuhi sõnul on õppijad olnud praktikal hinnataval perioodil ka Erasmus+ programmi raames. Nt. mööblirestauraatorid Maltal, Lätis, ehitusviimistlejad Lätis. Hindamiskomisjoni hinnangul aitab välispraktika võimalus kaasa nii õppija erialaste teadmiste

kasvule kui ka võõrkeeleõppele. Samuti toetab välispraktika uues keskkonnas kohanemist ning hakkama saamist, mis on olulised peale kooli lõpetamist tööturule siirdumisel. Vestlusest arendusjuhiga selgus, et ka HEV õppijad saavad Erasmus+ programmi võimalusi kasutada. Nende õpiränne toimub koos erialaõpetajaga.

Kooli eneseanalüüsi aruandest selgub, et praktika hindamise aluseks on - töökultuur ja töösse suhtumine, töövahendite ja –seadmete tundmine ja kasutamisoskus, tööde tehnoloogilise järjekorra tundmine ja järgimine, õigete töövõtete valdamine, tööohutusnõuete järgimine, teostatud tööde kvaliteet, töötervishoiu ja –ohutusnõuete järgimine, ergonoomika. Hinnatakse ka õppija isikuomadusi: vastutustunnet, algatusvõimet ja distsipliini, valmisolekut meeskonnatööks, initsiatiivikust erialaste probleemide lahendamisel, praktikal osalemist. Vestlusest õppijatega ei selgunud, kuidas praktikat täpselt hinnatakse. Seetõttu on hindamiskomisjoni ettepanek läbi arutada praktikaettevõtetega ning selgitada igale õppijale enne praktikat, kuidas iga hinnatavat kriteeriumit hinnatakse st. mille järgi. See eeldab ka praktikapäeviku täitmist samade kriteeriumite järgi. Sel juhul on võimalik ka hinnata millised kriteeriumid on õppija täitnud, milliste osas on vaja sisse viia parendustegevused.

Vestlusel osalenud õppijad on koolis pakutava praktilise õppega rahul. Tingimused selleks on loodud (ruumid, vajalikud tööriistad) ning õpetajad annavad õppijatele nn. „päris“ ülesandeid. Nt. mööblirestauraatorid valmistasid tugitoolid õppedirektori kabinetti, ehitusviimistlejad remontisid kooli praktikabaasi. Hindamiskomisjoni hinnangul toetab selline lähenemisviisi arusaama, et toode peab olema kvaliteetne, sest ka kõrvaltvaataja, kooli külaline jne. annavad sellele hinnangu. Komisjoni ettepanekul peaks kool edaspidi siiski juurde soetama ehitusviimistleja õppekava õppijate tarbeks ruumiõhust eraldatava niiskusekoguja, kaasaegse akutoitel lihvimismasina ning värvijääkide kogumismahuti koos ülevooluga, et tagada õppe vastavus tööturu vajadustele.

Õppetöö sisu, metoodika ja hindamine

Õppemeetodite valikul lähtuvad õpetajad enda sõnul nii mooduli õpiväljunditest, õppegrupist, õppija individuaalsusest, võimetest kui ka sellest kas tegemist on täiskasvanud, noore või HEV õppijaga. Seega toimub õppijatele individuaalne lähenemine. Üld- ja erialaõpingud on lõimitud sh. täiskasvanu õppes. Nt. Potsepp-sell õppekaval on õppesse kaasatud matemaatikaõpetaja, kes teeb õppijatega läbi arvutused materjalikuluks.

Kasutatakse kujundavat hindamist ning antakse tagasisidet õppija arengu kohta. Vt. punkt Rakenduskava arendamine.

Hinnataval perioodil ei ole õppijad erialastel kutsevõistlustel osalenud. Põhjuseks on olnud COVID-19-st tingitud asjaolud, kus jäeti võistlus ära, need toimusid teises formaadis jne. Kuid vestlusel osalenud direktori sõnul toimus hindamiskülastusega samal ajal Järvamaa KHK-s Noore Meistri ehitusviimistluse võistluse osa. Seal osales ka üks õppija hinnatavast õppekavarühmast. Hindamiskülastuse lõppedes võistlus veel käis ning tulemus ei ole hindamiskomisjonile teada.

COVID-19 tingimustes toimunud õppetööl osalemiseks andis kool õppijate kasutada ka kooli sülearvuteid, et tagada õppetöös osalemine.

Õppijate toetamine

Õppijate toetamiseks on õpetajatel iga nädalased konsultatsiooniajad, mis on märgitud nii kooli kodulehel kui TAHVEL-s. Seega on need õppijatele vajadusel kohe kättesaadavad. Samuti kasutavad riigieksamitele minevad õppijad konsultatsioonitunde lisaõppe saamiseks matemaatikas, eesti ja inglise keeles, sh *Cambridge C1 Advanced* eksamile minemiseks. Vestlusel osalenud õpetajate kinnitusel kasutavad õppijad sh. täiskasvanud aktiivselt konsultatsiooniaegu. Seda kinnitasid ka vestlusel osalenud õppijad. Täiskasvanud õppijad väitsid, et kui nad on õppesessioonilt näiteks puudunud, siis konsultatsiooni on võimalik kasutada ka järgi õppimiseks. Õpetaja tegeleb seal olevate õppijatega individuaalselt. Hindamiskomisjoni hinnangul toetab selline lähenemine õppes edasijõudmist ning aitab ennetada väljalangevust õppevõlgade tõttu.

Alates 2019/2020 õppeaastast toimub nn. esimese nädala rahuloluküsitlus, mille eesmärgiks on välja selgitada kitsaskohad õppeaasta alguses nii õppetöö, toitlustuse, õpilaskodu kui tugiteenuste osas. Küsitlus viiakse läbi arendusjuhi poolt. Tema analüüsib ka tulemused. Vestlusel osalenud õppedirektori sõnul aitab esimese nädala rahuloluküsitlus ennetada ka probleeme ning toetab õppijate sisseelamist kooli.

Täiskasvanud õppijatele on soovi korral antud võimalus õppida individuaalse õppetöögraafiku alusel. See võimalus on loodud neile, kes töötavad, on õppivad lapsevanemad või kelle tervislik seisund ei võimalda õppetöögraafiku alusel õppetöös osaleda. Õppivatel lapsevanematel on võimalus kasutada koolis pakutavat lastehoiu teenust, mis on õppija jaoks tasuta. Samuti ei maksa täiskasvanud õppijad ühiselamus õppepäevadele eelnevate ning järgnevate ööde majutuse eest. Hindamiskomisjoni arvates toetab selline lähenemisviis õppe läbimist.

Õpetajate ja õppijate toetamiseks loodi 2016. aastal tugirühm, mille eesmärk on toetada õppija arengut. Tugirühm vastutab õppija erivajaduse tuvastamise, tema kompetentside ja vajaduste hindamise, vajalike tugimeetmete määramise, nende rakendamise ja tulemuslikkuse jälgimise eest. Sinna kuuluvad õppedirektor, tugikeskuse juhataja-eripedagoog, nõustaja ja hingeabi nõustaja. Õppeaasta alguses töötatakse välja töökava õppeaastaks. Vestlusel osalenud tugipersonal märkis, et peamiselt arutatakse küsimusi, mis on seotud õppes edasijõudmisega, kuid ka õppija toetamist gruppi sulandumisel, rahalise toetuse vajadust jms.

Koolis töötab ka õpiabiümarlaud, mille ülesanne on koostöös pedagoogide ja lapsevanematega abivajajate märkamine, nende toetamine ning õppijate puudumiste vähenemisele ja õppeedukuse tõusule kaasaaitamine. Ümarlauda kuuluvad grupijuhendajad, tugipersonali esindajad, aineõpetajad, õppedirektor. HEV või alaealise õppija puhul ka lapsevanem. Peamiselt arutatakse õppedirektori sõnul õppijate puudumiste, õppevõlgade, kuid ka käitumisega seotud probleeme.

Esmased toetajad õppijatele on siiski grupijuhendajad, kes jälgivad puudumist, õppeedukust ning sekkuvad vajadusel. Kutsekeskhariduse õppekaval õppijatega viiakse läbi arenguvestlused kord aastas grupijuhendaja poolt. Eesmärk on aidata õppijal mõtestada oma õppe läbimist ning

toetada teda selles. Kuid saada infot ka võimalike probleemide ennetamiseks. Kasutatakse ka TORE metoodika, kus õppijad toetavad üksteist.

Kutsekeskhariduse õppekavadel õppijad on jaotatud keemia, matemaatika, inglise keel ja eesti keele tundes vastavalt tasemele gruppidesse. Selline lähenemisviis toetab hindamiskomisjoni arvates individuaalset lähenemist õppijale ning aitab anda jõukohaseid ülesandeid. Sellega toetatakse aga väljalangevuse ennetamist.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul kasutavad täiskasvanud õppijad ka aktiivselt VÕTA-t nt. ettevõtluse ja majandusega seotud ainete ülekandmiseks.

Väljalangevusest ja katkestajatest annavad ülevaate tabel 2 ning tabel 6.

Indikaator	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Õppetöö katkestajate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, % tehnika, tootmine ja ehitus valdkond **Eesti keskmine**	23,5	20,1	17,2	
Õppetöö katkestajate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, % **Vana -Vigala TTK keskmine**	18,8	19	12,8	25,5
Õppetöö katkestajate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, % **tehnika, tootmine ja ehitus valdkond Vana-Vigala TTK**	17,9	19,2	10	29,3
Väljalangejate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, % tehnika, tootmine ja ehitus valdkond **Eesti keskmine**	11,6	10,5	9,2	
Väljalangejate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, % **Vana -Vigala TTK keskmine**	11,4	14,3	5,1	16
Väljalangejate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, % **tehnika, tootmine ja ehitus valdkond Vana-Vigala TTK**	13,9	19,2	3,3	20
Õppetöö katkestajate osakaal kutsehariduses kokku, % **tehnika, tootmine ja ehitus valdkond Eesti keskmin**e	21,5	20,4	19,9	
Õppetöö katkestajate osakaal kutsehariduses kokku, % **Vana-Vigala TTK keskmine**	19,6	18	18,8	17,6
Õppetöö katkestajate osakaal kutsehariduses kokku, **% tehnika, tootmine ja ehitus valdkond Vana_Vigala TTK keskmine**	19,2	21,1	20,4	20,3

Tabel 6. Väljalangejate ja katkestajate % 2019 – 2022, allikas: Haridussilm.ee

Vestlusel osalenud tugispetsialistid, kooli direktor ning õppedirektor olid nõus hindamiskomisjoni arvamusega, et väljalangevus võiks olla madalam, eriti täiskasvanud õppijate seas. Põhjuseks on ennekõike puudumine õppetööst ning sellest tulenevad õppevõlad. Ennetamiseks on kasutatud õpiabiümarlauda, konsultatsioonidest osavõttu, eripedagoogi nõustamist ja kutsekeskharidus õppijate puhul ümarlaudu lastevanematega. Samuti saavad õppijad osaleda õppetöös oma õppeperioodi välisel ajal vajadusel. Eriala mittesobimisel aga on pakutud teist eriala oma koolis või mujal.

2021/2022 õa vastuvõtuperioodil piloteeris kool vastuvõtukomisjonis programmi „*Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse tõstmine ja nende töötamise soodustamine*“ tegevuse „*Kutserehabilitatsiooni teenuse arendamine*“ raames küsimustikku eesmärgiga välja selgitada õppijate lisatoe vajadust olenemata eelnevalt saadud tugiteenustest ning

aasta jooksul jälgiti õppijate väljalangemist. Õppedirektori sõnul on aidanud küsimustik juba õppe eel välja selgitada millist tuge kooli sisse astuv õppija vajab ning seetõttu osatakse teda ka rohkem õppes toetada.

Tööhõivekeskuse eestvedamisel viiakse koolis läbi ESF projekti PATEE, mille eesmärk on seirata ning korraldada praktikakohtade tunnustamist. Projekti raames külastab Tööhõivekeskuse töötaja õppijate praktikakohti, vestleb nii juhendajate kui ka õppijatega ning toetab sellega praktika sooritamist. Vestlusel osalenud keskuse töötaja sõnul saab ta praktikakohtadest ka tagasisidet õppijate oskuste ning töömaailma vajaduste kohta ning sellega aitab ta kaasa ka õppe- ja rakenduskavade, õppetöökorralduse ning sisu arendamisele.

Vaba aja sisustamiseks töötavad koolis huviringid. Nt. muusika, kunsti- ja spordiringid. Huvitegevus on kooli õpilastele tasuta ning nendes osalevad ka kohaliku kogukonna liikmed. Õppijate rahulolukusitluse tulemuste analüüsist selgus, et õppijad on rahul pakutavate huvialaringide valikute ja sisuga. Hindamiskomisjoni arvates toetab selline lähenemine õppija isiksuse arendamist ning annab võimaluse tegeleda vabal ajal oma huvidega.

Koolis on ka nn. lõõgatustuba õppijatele, kus saab olla omaette, saada massaaži. Vestlusel osalenud tugispetsialistide sõnul on nõudlus toa kasutamise järele suurem kui pakkuda suudetakse.

Õppegrupid hinnatavates õppekavarühmades on väiksed ning see toetab igale õppijale individuaalset lähenemist, mis omakorda toetab õpiväljundite saavutamist.

Koolis töötavad nii psühholoog, kui ka eripedagoog, kuid mitte täistööajaga, vaid seda tööd tehakse muu töö kõrvalt. Vestlusel osalenud tugispetsialistid tõid probleemse kohana välja just selle, et õppijad ei küsi, kas tugispetsialistil on parasjagu käsil tugispetsialisti või muu ametikoha töö, vaid nemad soovivad oma probleemile vastust ja lahendust siis kui see käes on. Seetõttu soovitab hindamiskomisjon kaaluda ühe täistööajaga tugispetsialisti tööle võtmist.

Tulemusnäitajad

Kutseeksamite tulemused

Kutseeksamite tulemustest annavad ülevaate tabelid 7 ja 8.

Valdkond	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Tehnika, tootmine ja ehitus Eesti keskmine	68,8	70	73,1	-
Vana- Vigala TTK keskmine	54,3	62,5	64,4	83,3
Tehnika, tootmine ja ehitus valdkond Vana Vigala TTK	50	64,4	58,3	81,3

Tabel 7. Kutseeksamite tulemused, % lõpetajatest 2019 – 2022 – allikas: *Haridussilm.ee*

2022.a. Eesti keskmised andmed puuduvad.

Õppekava	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**

Ehitusviimistlus, tase 4 kutsekeskharidus, 180 EKAP	5	3	-	3[1]
Pottsepp-sell, tase 3, kutseõppe esmaõpe 60 EKAP	-	1	0[2]	8
Mööblirestauraator, 4, kutseõppe esmaõpe 120 EKAP	2	6	0	6

Tabel 8. Kutseeksamite tulemused 2019 – 2022. Allikas: *kooli eneseanalüüsi aruanne*

2021.aastal olid ehitusviimistlus, tase 4, kutsekeskharidus 180 EKAP õppekava lõpetanud kõik HEV õppijad ning nad ei soovinud kutseksamile minna. Samal õppekaval 2022.aastal läks eksamile 4 õppijat, kellest 3 olid HEV õppijad ning neist 2 sooritas eksami. Haridussilm.ee-st saadud andmete põhjal võib väita, et kutseeksamite sooritamise % on natuke madalam kui Eesti keskmine, samuti kui kooli keskmine v.a 2020.a.

Kuna kooli poolt esitatud statistikas puudub eristatavus kas tegemist on täiskasvanud, kutsekeskhariduse õppekaval õppiva või HEV õppijaga, on hindamiskomisjonil keeruline hinnata statistilisi näitajaid. Seda mitte ainult kutseeksamite tulemuste osas.

Vestlusel osalenud õppedirektori ning õpetajate sõnul on kutseeksamite tulemuste parendamiseks kool viimastel aastatel teinud korrektuure õppekavade rakenduskavades (näit. pottsepp-selli õppekaval kaasanud õppeprotsessi kooli matemaatika õpetaja) ning koostööd kutseandjaga (nt. mööblirestauraatori õppekaval tagasiside saamine kutseeksami komisjonilt arendust vajavate teemavaldkondade kohta). Samuti vahetati peale 2021/2022 õppeaastat välja üks osa õpetajaid. Sisse viidud muudatuste tulemuslikkust näitab 2021/2022. õppeaastal edukalt kutseeksami sooritanute arv.

Kuna kooli poolt esitatud statistikas puudub eristatavus kas tegemist on täiskasvanud, kutsekeskhariduse õppekaval õppiva või HEV õppijaga, on hindamiskomisjonil keeruline hinnata statistilisi näitajaid. Seda mitte ainult kutseeksamite tulemuste osas.

Vestlusel osalenud õppedirektori ning õpetajate sõnul on kutseeksamite tulemuste parendamiseks kool viimastel aastatel teinud korrektuure õppekavade rakenduskavades (näit. pottsepp-selli õppekaval kaasanud õppeprotsessi kooli matemaatika õpetaja) ning koostööd kutseandjaga (nt. mööblirestauraatori õppekaval tagasiside saamine kutseeksami komisjonilt arendust vajavate teemavaldkondade kohta). Samuti vahetati peale 2021/2022 õppeaastat välja üks osa õpetajaid. Sisse viidud muudatuste tulemuslikkust näitab 2021/22. õa edukalt kutseeksami sooritanute arv.

Järeldused

- **Tugevused**
    - Õppemateriaalset baasi on täiendatud 2019. aastal toimunud hindamisest lähtuvalt ning arvestades tööandjate, kutseandja ning õpetajate ettepanekuid. Õppemateriaalne baas vastab hetke nõuetele.
    - Õppegrupid on väikesed ning see toetab õppijatele individuaalset lähenemist ja seeläbi õpiväljundite saavutamist.
    - Koolil on pikaajaline kogemus HEV õppijate koolitamisel ning õppijad on integreeritud tavaõppegruppidesse, mis toetab HEV õppijatel õppe läbimist.
    - Õppijate toetuseks rakendatakse erinevaid tugimeetmeid, sh tugirühm, õpiabiümarlaud, hingeline ja eripedagoogiline nõustamine.
    - Läbimõeldud mainekujundus, mis toetab õppimisvõimaluste tutvustamist, õppijate saamist ning seeläbi kooli jätkusuutlikkust.
    - Vastuvõtuvestlused viiakse läbi kõikide õppijakandidaatidega, et hinnata õppija sobivust erialale. Selline lähenemisviis toetab väljalangevuse ennetamist ning näitab sisulist karjääritööd õppijakandidaatidega koolis.
    - Erasmus+ programmi võimaluste kasutamist pakutakse ka HEV õppijatele. See toetab ka nende silmaringi laiendamist ning erialaõpet.

- **Parendusvaldkonnad** ja komisjoni **soovitused**
    - Kooli tugipersonal ei tööta täisametikohaga. Abivajav õppija ei küsi, millal personalil on tugipersonali tööülesanded, temal on abi kohe vaja. Seetõttu soovitab komisjon tööle võtta ühe täisametikohaga töötaja, et õppijatel oleks võimalus probleemi tekkimisel koheselt tema poole pöörduda.
    - Praktikaettevõtted ei ole kaasatud õppijate praktika kaitsmisele. Hindamiskomisjon soovitab ettevõtteid süsteemselt kaasat, sest see toetab omavahelist koostööd ning annab hea võimaluse saadava tagasiside kaudu arendada nii õppekavasid kui ka toetada õppija arengut.
    - Kool ei külasta täiskasvanud õppijate praktikakohti ning ei oma seetõttu selget ülevaadet praktikatest. Hindamiskomisjon soovitab külastada kõiki praktikakohti, et tagada õppekavade ja õppijate areng.

- **Arenguvõimalused**
    - Statistiliste andmete kogumisel ei eristata HEV, tavaõppijat ning täiskasvanud õppija tulemusi ning seetõttu on keeruline hindamiskomisjonil tulemusi analüüsida. Seetõttu on komisjonil keeruline hinnata kui hästi PDCA tsükkel hinnatavates õppekavarühmades toimib. Komisjon soovitab edaspidi tulemused ja analüüs eristada.

    - Õppematerjaalse baasi hetkeolukord vastab hetkevajadustele, kuid komisjoni ettepanekul peaks kool edaspidi juurde soetama ruumiõhust eraldatava niiskusekoguja, kaasaegse akutoitel lihvimismasina ning värvijääkide kogumismahuti koos ülevooluga, et tagada õppe vastavus ka edaspidi tööturu vajadustele

3.3 Õpetajad[3]

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;

2.õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

Kooli Arengukavas 2022 – 2025 strateegiline eesmärk nr. 3 „ Kooli juhtimine on tõenduspõhine ja koolis töötavad kvalifitseeritud ning erialaselt pädevad õpetajad.“

Õpetajate vastavus kvalifikatsiooninõuetele, vanuseline koosseis ning erialane areng

Koolikülastuse käigus läbiviidud vestlustel sai kinnitust, et personali arv on piisav õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks. Õpetajate vanuselise koosseisu poolest töötavad hinnatavates õppekavarühmades peamiselt keskeas õpetajad. Kuid hindamisperioodil on õppekavarühmades toimunud olulisi muudatusi personali koosseisus, sh vahetus osakonna juhtivõpetaja ning mööblirestauraatori õppekava põhikoormusega kutseõpetaja. Viimasel paaril aastal on tööle võetud ka mitu kooli vilistlast. Nt. viimati 2022.a sügisel. Ka hinnatavate õppekavarühmade juhtõpetaja on kooli vilistlane ning see annab talle head eelteadmised koolis toimuvast ning toetab õppetöö korraldamist õppekavarühmades. Keskmisest vanusest annab ülevaate tabel 9.

[3] Õpetajad on hindamisaruande kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

Õppekava	30-40a	41-50a	51-60a	Üle 61a
Mööblirestauraator, tase 4, kutseõppe esmaõpe 120 EKAP	2	2	4	
Ehitusviimistlus, tase 4, kutsekeskharidusõpe, 180 EKAP	1	5	8	3
Pottsepp-sell, tase 3, kutseõppe esmaõpe, 60 EKAP		1	1	2

Tabel 9. Ülevaade õpetajate vanuselisest struktuurist. Allikas *kooli eneseanalüüsi aruanne.*

Vestlusel osalenud õppedirektori sõnul on õpetajad kvalifitseeritud, vastavad õpetaja kvalifikatsiooninõuetele ning osalevad regulaarselt täiendkoolitustel. Koolil on olemas täienduskoolituste läbiviimiseks koolitusplaan, mille koostab igal sügisel õppedirektor. Sisend sinna saadakse õpetajatega läbiviidavatest arenguvestlustest, õppijate tagasisidest, juhtivõpetajalt ning ka õpetaja enda soovidest. Õppedirektori sõnul planeerib ta pikalt ette, vaatab kus õpetaja peab osalema - kas on vajalik tasemeõpe, täiendusõpe või erialane koolitus. Eelkõige kasutatakse ära võimalused, mis on tasuta, kuid ka rahalised, kui selleks on vajadus.

Kutseõpetajad peavad koolis kehtestatud korra järgi stažeerima 3 aasta jooksul 80 tundi ettevõttes. Nt. on üks mööblirestauraatori õppekava õpetaja minemas 2023.a kevadel stažeerima Haapsalu Kutsehariduskeskusesse. Stažeerimine planeeritakse ette iga õppeaasta alguses koostatavas ajakavas. Õppedirektori sõnul on alates 2018/2019. õa stažeerimine tasustatud õpetaja tunni hindega. Õpetaja annab tagasisidet stažeerimisele koostatava eneseanalüüsi käigus. Esitatud eneseanalüüsi ja arenguvestluse põhjal annab õppedirektor esmase hinnangu õpetaja stažeerimisel ja/või koolitusel saadud teadmistele ja oskustele ning põhjalikum hinnang kujuneb edaspidi õpetaja töö jälgimisel ning tagasisidest õppijatelt ja kolleegidelt. Koolituselt saadud paberkandjal jaotusmaterjalid või lingid digitaalse materjali kohta edastatakse koolitaja loa puhul kolleegidele ning suuliselt jagatakse koolituselt saadud teadmisi osakonna koosolekul ning töö käigus jooksvalt. Nii tagatakse hindamiskomisjoni hinnangul ka koolitusel mitte osalenud kolleegide arendamine.

Vestlusel osalenud arendusjuht märkis, et õpetajad saavad osaleda ka Erasmus+ programmi kaudu välisriigis stažeerimisel. Arvestatakse ka sellega, et väiksema võõrkeeleoskused õpetajad saaksid programmis osaleda ning seetõttu lähevad õpetajad stažeerima alati kahekesi: üks hea keeleoskaja ning teine väiksema keeleoskusega. Planeeritult on 2023.a. kevadel kaks ehitusviimistluse õppekava õpetajat Erasmus+ programmiga minemas Lätti eesmärgiga täiendada ennast erialaselt.

Hindamiskomisjoni hinnangul on koolis töötavate õpetajate ametialane areng etteplaneeritud ning toetab ametialase kompetentsuse arendamist.

Juhtivõpetaja sõnul kasutatakse ka vajadusest ning võimalusest sõltuvalt tunniandjatena praktikuid töömaailmast ning teiste koolide õppejõude. Näit. toimus mööblirestauraatori õppekaval õppijatele aaderdamise kursus Olesja Jatsukiga, ehitusviimistluse õppijatele on töötube käinud tegemas Tikkurila, Kiilto ja Viimistlusseadmete esindaja, lisaks toimus 2021/2022 õa talvel Rilaki koolitus, kus said osaleda nii õppijad kui ka õpetajad.
2022.a. kevadel omandas üks õpetaja (õpetab nii ehitusviimistluse kui ka mööblirestauraatori õppekaval) kutseõpetaja, tase 6 kutse ning pottsepp-selli eriala kutseõpetaja sooritas kutseeksami.

Koolikülastuse käigus läbiviidud vestlustest õppedirektori ja arendusjuhiga selgus, et ettevõtete praktikajuhendajatele pakub kool sh. hinnatavad õppekavarühmad, võimalust osaleda kooli poolt korraldatavatel seminaridel, ümarlaudadel ja praktikajuhendajatele mõeldud koolitustel. Kuid ettevõtteid, kes nimetatud üritustel osalevad, on vähe.

Õppijate rahulolus toimus negatiivne muutus 2021.aastal. Rahulolust annab ülevaate diagramm 2.

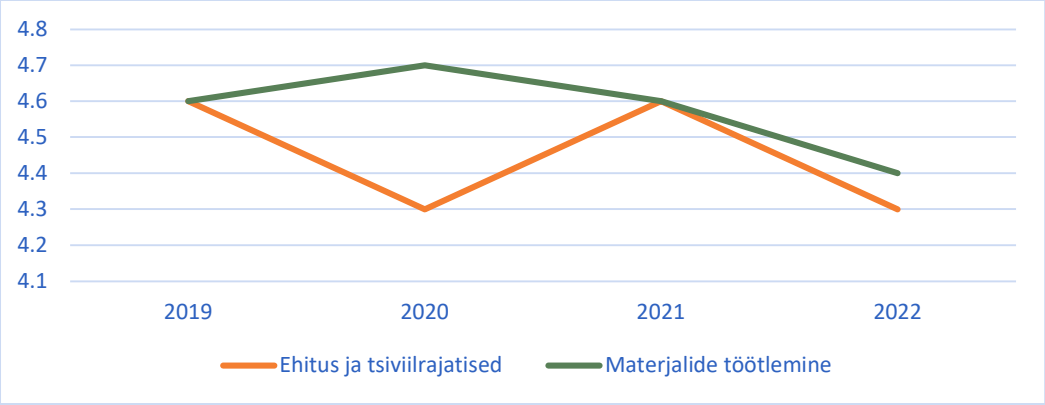

Diagramm 2. Õppijate rahulolu õpetajatega. Allikas: *kooli eneseanalüüsi aruanne.*

Vestlusel osalenud õppedirektori ning endise ja praeguse juhtõpetajaga selgus, et rahulolu negatiivse muutuse põhjuseks oli personali vahetus hinnatavates õppekavarühmades. Kool vahetas välja ühe põhiainete õpetaja ning kaasas õppetöö läbiviimisse senisest enam tunniandjaid- praktikuid. Uute õpetajate rangemad nõudmised ning teistsugune lähenemine tõi aga kaasa õppijate rahulolematust. Vestlustest õppijate ning vilistlastega segus ka et oodatakse töömaailmast praktikute suuremat ja aktiivsemat kaasamist õppetöö läbiviimisse, sest see annaks laiapõhjalisema ülevaate töömaailast ning reaalsest tööelust.

Algajaid õpetajaid ja tunde andvaid praktikuid töömaailmast toetab õppedirektori sõnul eelkõige osakonna juhtivõpetaja ja vajadusel teised õpetajad. Uut osakonnajuhatajat aga tema ise.

Alates 2019.aastast töötab koolis haridustehnoloog, kes toetab õpetajad infotehnoloogiliselt. Õpetajad omakorda aga õppijaid. Kord nädalas toimuvad haridustehnoloogi poolt organiseeritud sisekoolitused õpetajatele eesmärgiga olla kursis digimaailmas toimuvaga ning aidata luua e-õppematerjale. Koolitused on veebipõhised.

Õppedirektori sõnul on juurde tellitud ka HARNO-st digikoolitusi, näit 2019 aastal *Koostöö arendamine HEV õppija toetamisel koolis* ning 2021 aastal *Õpiraskustega õppija õppetegevuste toetamine IKT abil*.

Vestlusest kutseõpetajatega selgus ka et haridustehnoloog ning IT riistvara eest vastutaja on loonud ka e-keskkonna, kuhu mille eesmärgiks on e-õppematerjalide hoiustamine ning kasutuselevõtt. Kuid hetkel loodud keskkonda siiski kasutatud ei ole. Hindamiskomisjon soovitab keskkonna kasutusele võtta, sest see aitaks hoida e-õppematerjale ühes kindlas keskkonnas, toetaks nende kasutamist ning seeläbi toetatakse ka õppijate ja töötajate digipädevuste arengut ning ennetatakse ka õppijate väljalangevust, sest keskkonda saab kasutada ka ilma õpetaja juuresolekuta.

Märkimist väärib õpetajate koostöö õppekavarühma siseselt ning õppekavarühmade vahel. See on taganud positiivse tööõhkkonna, üksteise toetamise ning töötajate motiveerituse, mis toetab hinnatavate õppekavarühmade arengut

Järeldused

- **Tugevused**
    - Õpetajad vastavad kvalifikatsiooninõuetele, on motiveeritud ning huvitatud õppija arendamisest ning see toetab õppe läbimist.
    - Hinnatavates õppekavarühmades töötab mitu kooli vilistlast ning see toetab õppetöö sisukat korraldamist.
    - Tugev õpetajate omavaheline koostöö õppekavarühma siseselt ja õppekavarühmade vahel ning see toetab õppekavarühmade arengut.
- **Parendusvaldkonnad** ja komisjoni **soovitused**
    - Tööandjaid-praktikud kaasatakse õppetöösse vähe. Hindamiskomisjon soovitab kaasata neid rohkem, et õppetöö oleks mitmekülgsem ning töömaailmalähedane.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused ehituse ja tsiviilrajatiste ning materjalide töötlemise (klaas, paber, plast, puit) õppekavarühmade osas

- **Tugevused**
    - Vana–Vigala Tehnika ja Teeninduskooli näol on tegemist kooliga, kes panustab ka HEV õppijate õpetamisele ning seetõttu on tegemist nn. nišikooliga.
    - Kool järgib pideva parendamise põhimõtet. Õppekavade arendus on hinnatavates õppekavarühmades eesmärgistatud ja süsteemne ning see toetab õppija igakülgset arendamist.
    - Õppe- ja kasvatustöö on eesmärgistatud ka kooli arengukavas ning sisehindamise tulemusi võeti arvesse uue perioodi arengukava koostamisel.
    - Õppetöö korralduses ning sisus arvestatakse õppijate individuaalsusega. Normaalsuseks peetakse, et HEV ja tavaõppijaid õpetatakse koos, seejuures suudetakse õppetööd õpetajate poolt nii organiseerida, et igale õppijale lähenetakse tunnis individuaalselt.
    - Tihe koostöö piirkonna üldhariduskoolidega õppimisvõimaluste tutvustamiseks põhihariduse baasil.
    - Tugev õpetajate omavaheline koostöö õppekavarühma siseselt ja õppekavarühmade vahel ning see toetab õppekavarühmade arengut.

- **Parendusvaldkonnad ja soovitused**
    - Tööandjad annavad tagasisidet õppe- ja rakenduskavade osas läbi õppijale ettevõttepraktika järgselt antava hinnangulehe, mis hindamiskomisjoni arvates on vähene.
    - Kooli tugipersonal ei tööta täisametikohaga. Komisjon soovitab tööle võtta ühe täisametikohaga töötaja tagamaks igal ajal õppijate toetamise.
    - Praktikaettevõtted ei ole kaasatud õppijate praktika kaitsmisele. Hindamiskomisjon soovitab ettevõtteid süsteemsemalt kaasata toetamaks kooli ja ettevõtete omavahelist igakülgset koostööd.
    - Kool ei külasta täiskasvanud õppijate praktikakohti ning ei oma seetõttu selget ülevaadet praktikatest. Hindamiskomisjon soovitab külastada kõiki praktikakohti, et tagada õppekavade ja õppijate areng

- **Arenguvõimalused**
    - Hinnatavates õppekavarühmades puuduvad õppekavades joonestamise ja 3D modelleerimise moodulid. Et vastata tööturu vajadustele soovitab komisjon need lisada hinnatavate õppekavarühmade õppekavade valikainetesse. Samuti suurendada Mööblirestauraator, tase 4, kutseõpe, 120 EKAP õppekavades materjali algõpetuse, treimise ning lintarsia õppe mahtu. Potsepp-sell, tase 3, kutseõpe 60 EKAP õppesse soovitab komisjon lisada moodulahjude mooduli.

Soovitused koolipidajale

Leida võimalused remontida kooli peahoone, et tagada õppijatele ja töötajatele kaasaja nõuetele vastavad õppe tingimused.

Üldine ettepanek:

Kooli eneseanalüüsi aruandes on parendustegevused fikseeritud liiga üldiselt. Komisjon soovitab edaspidi pöörata tähelepanu enesehindamise aruannetes suuremale konkreetsusele.